

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum 10 ta' Ottubru, 2017

Rikors Guramentat numru : 254/10 AL

**L-Avukat Dottor Ludvic Caruana LL.D.
ghan-nom u in rappresentanza ta' A B**

vs

C B

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ipprezentat mill-attur nomine, li *in forza* tieghu, wara li ppremetta :

Illi A B u zewgha l-konvenut izzewgu fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' Gunju tas-sena elfejn u tnejn (2002) fir-Registru Pubbliku ta' Malta u dan kif jirrizulta mill-anness certifikat taz-zwieg markat Dok A.

Illi mill-imsemmi zwieg ma twieldu ebda ulied.

Illi l-hajja konjugali taghna saret impossibbli minhabba sevizzi, eccessi, minacci, ingurji gravi da parti tal-konvenut, u minhabba li z-zwieg tkisser irrimedjabbilment kif sejjer jigi pruvat fil-kors tal-kawza.

Illi A B giet awtorizzata illi tipprocedi b'din il-kawza permezz ta' digriet moghti mill-Qorti Civili- Sezzjoni Familja, liema digriet in segwitu ghall-ittra ta' medjazzjoni numru 1259/2009 EC qieghed jigi hawn anness u markat Dok B.

Talab ghar-ragunijiet premissi, prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportuna, li l-konvenut ighid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti konjugi B minhabba sevizzi, eccessi, minacci, ingurji gravi da parti tal-konvenut kontra martu, u minhabba li z-zwieg tkisser irrimedjabbilment, u tawtorizza lil A B tghix separatament mill-konvenut.
2. Tikkundanna lill-istess konvenut ihallas lill-attrici manteniment adegwat li joghgobha tiffissa din il-Qorti skond il-bzonnijiet ta' l-istess attrici u l-mezzi tal-konvenut, bil-modalita' ta' hin, lok, u gurnata ta' pagament li tigi wkoll stabbilita, inkluz provvediment ghaz-zjieda perjodika sabiex taghmel tajjeb ghall-awment fl-gholi tal-hajja u ghat-tnaqqis dirett mis-salarju u kwalunkwe introjtu iehor tal-konvenut.
3. Tapplika kontra l-konvenut l-effetti tad-dispozizzjonijiet ta' l-artikoli 48 u 51 tal-Kodici Civili tal-Ligijiet ta' Malta fis-shih jew parzjalment b'dan illi jekk ikun il-kaz, il-konvenut jitlef kull jedd li ghandu ghan-nofs l-akkwisti illi waqt iz-zwieg ikunu saru l-aktar bil-hila ta' l-attrici u dan minn data illi tigi stabbilita minn din il-Qorti bhala d-data meta l-konvenut ikun ta lok illi ssir din is-separazzjoni.

4. Ixxolji u tillikwida l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti u taqsamha f'zewg porzjonijiet mhux necessarjament ugwali.
5. Tawtorizza lill-attrici illi tirregistra fir-Registru Pubbliku ta' Malta s-sentenza eventwalment moghtija minn din l-Onorabbli Qorti.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut ingunt minn issa ghas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut, li permezz taghha eccepixxa : fol. 16

1. Illi huwa minnu li z-zwieg tkisser irrimedjabilment, izda dan sehunikament u eklussivament b'tort u htija ta' l-attrici minhabba abbandun da parti ta' l-attrici ta' oltre tlett snin, adulterju u anke minhabba mohqrija, theddid u offizi gravi fil-konfront ta' l-eccipjenti u ghalhekk l-ewwel talba kif dedotta fil-konfront ta' l-eccipjenti ghandha tigi michuda;
2. Illi rigward it-tieni talba, din ghandha tigi michuda u dan b'referenza ghal manteniment fil-konfront ta' l-attrici stante li l-attrici hija impjegata, u dejjem sostniet lilha innifisha, anke wara li abbandunat id-dar matrimonjali u telqet mill-Gzejjer Maltin;
3. Illi b'referenza ghat-talba rigward ix-xoljiment tal-komunjoni ta' l-akkwisti, filwaqt li l-eccipjenti jaqbel li tigi dikjarata xolta l-komunjoni tal-akkwisti, u tigi likwidata u diviza f'zewg porzjonijiet, anke permezz ta' periti nominandi, ghandha tigi rigettata t-talba ta' l-attrici li jigu komminati kontra l-konvenut d-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 48 u/jew 51 sa 55 tal-Kodici Civili (Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta) fil-konfront ta' l-eccipjenti, billi l-htija tal-firda mitluba hija htija ta' l-attrici u mhux ta' l-eccipjenti u dan kif ser jigi ppruvat fit-trattazzjoni tal-kawza, b'dan illi din il-Qorti ghandha tapplika l-provvedimenti ta' l-Artikoli 48 u 51 tal-Kodici Civili tal-Ligijiet ta' Malta fil-konfront ta' l-attrici;

4. Illi l-eccipjenti jaf il-fatti hawn esposti di scienza propria;
5. Salv ecezzjonijiet ulterjuri, bl-ispejjez kontra l-attriċi, ingunta minn issa ghas-subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut;

Semghet lix-xhieda li tressqu;

Rat id-dokumenti li gew esebiti, il-provi li gew prodotti u l-atti ta' dan il-procediment.

Rat il-verbali tas-seduti miżmuma quddiem l-Assistenti Ġudizzjarji Dr. Nadia Vella u Dr. Fransina Abela kif ukoll quddiem il-Perit Legali Dr. Gabrielle Buttigieg.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza għallum;

Ikkunsidrat:

KONSIDERAZZJONIJIET

Il-Qorti tirrileva illi għall-faċilita` tal-espressjoni u l-kjarezza u a skans ta' kull ekwivoku, ser tirreferi invarjabbilment għal A B bħala l-“attriċi” u/jew ir-“rikorrenti”, għal Dr. Ludvic Caruana bħala l-“attur nomine” u għal C B bħala l-“intimat” u/jew il-“konvenut”.

Issir referenza għar-rikors promotur li permezz tiegħu l-attriċi telenka x'inhuma l-pretensjonijiet tagħha fil-kawża odjerna:

- Tiddikjara li kwantu għar-responsabbilita' tat-tifrik taż-żwieġ, din għandha tingħata lill-intimat minħabba htijiet imputabbli lilu fosthom sevizzi, eċċessi, minacċi u nġurji gravi;
- Tiffissa manteniment xieraq għaliha inkluż provvediment għaž-żjieda perjodika u għat-tnaqqis dirett mis-salarju tal-konvenut;

- Titlob l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 48 u 51 tal-Kodiċi Ċivili¹, fil-konfront tal-konvenut;
- Titlob it-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti u l-qasma tagħha;

1. Dwar ir-Responsabilita` għat-Tkissir taż-Żwieġ

L-attriċi tattribwixxi lil żewġha diversi tortijiet għat-tkissir taż-żwieġ fosthom is-sevizzi, l-eċċessi, il-minaċċi u l-inġurji gravi kommessi mill-konvenut fil-konfront tagħha. Il-konvenut, filwaqt illi ma jopponix għall-pronunzja tas-separazzjoni personali bejn il-partijiet jgħid illi l-ħtijiet huma imputabbli lill-attriċi; Huwa jattribwixxi lil martu l-ħtijiet tal-abbandun, tal-adulterju, u wkoll is-sevizzi (moħqrija), it-theddid u l-inġurji gravi.

1.1 Provi Prodotti

Il-partijiet iżżewġu fir-Registru Pubbliku ta' Malta fis-27 ta' Ġunju 2002², meta l-attriċi kellha sitta u għoxrin (26) sena filwaqt illi l-konvenut kien wieħed u għoxrin (21) sena ikbar minnha u cioe kellu sebġha u erbgħin (47) sena.

Permezz tal-affidavit tagħha³, ir-rikorrenti tirrakkonta kif hija ltaqgħet mal-konvenut tramite ħabiba tagħha Marokkina bħalha. Fil-bidu taż-żwieġ kollox kien sejjer tajjeb u lill-konvenut kienet tarah jirrispettaha, iżda fi ftit tax-xhur huwa nbidel u sar iktar nervuż. Kull meta tkellmu beda jgerger u jgħajjat magħha. Sikwit kien jinsulentaha bil-familja tagħha u jgħidilha illi l-Għarab huma nies maħmuġin u li żżewwiġha biss għax ma kienx jaf li l-Marokk huwa pajjiż Għarbi.

Tilmenta li matul iż-żwieġ kien iżommha nieqsa mill-flus u mill-affarijiet bażiċi. Lanqas kien iħalliha toħroġ mid-dar. Ma setgħetx tixgħel id-dawl biex ma taħlix. Kien igerger fuq kollox u kull meta tkellmu jgħidilha biex tmur lura pajjiżha. Illi għalhekk hija bdiet tħossha miżera. Saħansitra pprova jerfa' jdejh fuqha. Lejn l-aħħar

¹ Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta

² Iċ-Ċertifikat taż-Żwieġ relattiv jinsab esebit a fol. 4

³ Ara fol. 41 tal-proċess

tal-konvivenza matrimonjali, tant kienet dipressa li lanqas riedet tiekol u bdiet tara tabib. Hija telqet mid-dar matrimonjali wara sitt snin u nofs ta' żwieġ.

Miġjub in subizzjoni, il-**konvenut**⁴ spjega illi l-partijiet damu jgħixu flimkien għal ħames snin iżda mbagħad meta għabilha ċ-ċittadinanza siefret. Ammetta li kien jgħajjarha li l-Għarab maħmuġin iżda mhux bil-familja tagħha. Jammetti wkoll li kien jgħidilha biex tmur lura pajjiżha għaliex biex ikollha x'taqsam miegħu kienet titolbu l-flus. Innega li kien iħalliha nieqsa mill-flus u li ma kienx iħalliha toħroġ. Ċaħad ukoll li kien isawwatha.

Il-Qorti tirrileva illi l-konvenut għajr għas-subizzjoni, ma xehedx f'din il-kawża, la *viva vice* u lanqas bil-proċedura tal-affidavit. Illi għalhekk huwa ma spjegax ruħu dwar it-tortijiet li jattribwixxi lill-attriċi fosthom l-adulterju. Illi dwar it-tortijiet tal-attriċi, l-Qorti hija konsapevoli biss li kienet titlob il-flus lil żewġha biex ikollha x'taqsam miegħu.

1.2 Il-Liġi Applikabbli u l-Ġurisprudenza

Dwar l-ewwel talba tar-rikorrenti, il-Qorti fl-ewwel lok tagħmel referenza għal Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili, Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta li jstipula:

“Kull waħda mill-persuni miżżewġin flimkien tista’ titlob il-firda minħabba eċċessi, moħqrija, theddid jew offiżi gravi tal-parti l-oħra kontra l-attur, jew kontra xi wieħed jew ieħor mit-tfal tiegħu, jew minħabba li l-ħajja flimkien ma tkunx għadha possibbli għax iż-żwieġ ikun tkisser irremedjabilment”.

Permezz tas-sentenza fl-ismijiet Caterina Agius vs. Benedict Agius⁵ ġie enunċjat illi l-Liġi tqiegħed bħala motivi illi jiġġustifikaw l-azzjoni tas-separazzjoni personali, l-episodji saljenti tal-ħajja konjugali, u mhux incidenti minuri.

---

⁴ Fis-seduta tad-9 ta' Ġunju 2011 miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju Dr. Fransina Abela, fol. 26

⁵ Deċiża mill-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-13 ta' Ġunju 1967 u kkwotata fis-Sentenza deċiża minn dina l-Onorabbli Qorti diversament preseduta mill-Onorevoli Mħallf Raymond C. Pace nhar it-2 ta' Ottubru 2003 [Ċit. Numru 1677/1995/RCP].

Fil-każ fl-ismijiet, Elisa Thompson vs. Edward Thompson⁶ imbagħad ġie stabbilit illi sabiex tiġi promossa b'suċċess l-azzjoni tas-separazzjoni personali, m'hemmx ħtieġa illi jiġu ppruvati l-eċċessi, sevizzi, minaċċji u l-inġurji gravi b'mod kumulattiv, iżda jkun suffiċjenti illi tiġi pprovata raġuni waħda sabiex jiġi stabbilit illi l-ħajja matrimonjali tkun ġiet reża impossibbli da parti ta' xi waħda mill-partijiet jew min minnhom.

L-Artikolu 40 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta isemmi l-moħqrija, illi minn ġurisprudenza kostanti tirreferi għas-sevizzi⁷ bħala bażi għas-separazzjoni personali.

Fis-sentenza fl-ismijiet Maria Mifsud vs. Vincenzo Mifsud⁸, deċiża mill-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-30 ta' Ġunju 1961, ġie enunċjat illi: *"Ĉerti fatti, kliem u modi ta' azzjoni jew atteġġjamenti illi jistgħu irendu l-ħajja komuni insapportabbli, huma ritenuti mid-dottrina bħala sevizzi"*.

Fis-sentenza ġia ċċitata fl-ismijiet Antoinette Cauchi vs. Alexander Cauchi, l-inġurji jew offiżi gravi ġew definiti bħala li *"jinkludu kliem jew aġir illi joffendu l-pudur ta' dak illi jkun minkejja illi dawn jirreferu għal affarijiet veru jew foloz"*.

Dwar l-abbandun, li huwa motiv għas-separazzjoni fil-Liġi Maltija, il-Kodiċi Ċivili jstipula kif ġej:

41. Kull waħda mill-partijiet miżżewġa tista' wkoll titlob il-firda jekk, għal sentejn jew iżjed, tkun abbandunata mill-oħra, mingħajr raġuni tajba.

Kemm mid-diċitura tal-artikolu u wkoll minn ġurisprudenza kostanti tagħna jirriżulta illi l-kriterji sabiex azzjoni bħal din tirnexxi huma tnejn: l-ewwel illi l-abbandun idum għal sentejn jew iżjed, it-tieni li l-abbandun iseññ mingħajr raġuni tajba.

---

⁶ Deċiża mill-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-12 ta' Mejju 1925 u kkwotata fis-Sentenza deċiża minn dina l-Onorabbli Qorti diversament preseduta mill-Onorevoli Mħallef Raymond C. Pace nhar it-2 ta' Ottubru 2003 [Ĉit. Numru 1677/1995/RCP].

⁷ Ara s-Sentenza fl-ismijiet Antoinette Cauchi vs. Alexander Cauchi, deċiża mill-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili preseduta mill-Onorevoli Mħallef Raymond C. Pace fit-2 ta' Ottubru 2003 [Ĉit. Numru 1677/1995/RCP].

⁸ Vol. XLV C.ii.708

Fil-kawża Andrea Avellino vs. Regina Avellino,⁹ insibu tifsira ċara ta' dawn il-kriterji, fejn intqal: *“Illi dwar l-abbandun, jingħad li l-istess, biex jista’ jikkostitwixxi kawżali tas-separazzjoni, irid, apparti ż-żmien, li fil-każ se maj jikkonkorri, illi jkun sar bla ġusta kawża. Huwa fatt li l-apprezzament taċ-ċirkustanzi “di fatto” li l-abbandun mid-dar ikun sar volontarjament (ċjoe bla kawża ġusta), b’mod li jkun jista’ jagħti lok għas-separazzjoni personali għall-ħtija ta’ min jirrikorri għalih, huwa mħolli fil-kriterju tal-maġistrat decidenti; kif ukoll ġie deciz illi mhux kwalunkwe allontanament ta’ konjuġi mid-domicilju konjugali jikkostitwixxi l-prova ta’ l-abbandun volontarju: imma jrid ikun jirriżulta minn fattijiet li juri l-intenzjoni żgura, ferma u pożittiva, ta’ min jabbanduna, li ma jergax imur jgħammar mal-parti l-oħra. U biex ikun kundannabbli, l-abbandun irid ikun kapriċċuż, u mhux ġustifikat minn xi motiv raġjonevoli.”*

Illi hawn issir referenza għall-kawża fl-ismijiet Josephine Anne Edwards vs. Avukat Dr. Joseph Xuereb noe.¹⁰ fejn il-Qorti sostniet illi:- *“Biex jikkostitwixxi motiv ta’ separazzjoni, l-abbandun irid ikun ingust fiż-żmien tiegħu kollu ta’ sentejn...”*

1.3 Applikazzjoni tal-Liġi Applikabbli għall-Każ Odjern

Fil-każ in eżami, m’hemm l-ebda dubju li l-aġir tal-konvenut, kif irrakkontat mill-attriċi u ġja rrapportat f’din is-sentenza, irrenda l-ħajja komuni insapportabbli. Il-fatt illi kien jgħajjarha bir-razza tagħha u li l-Għarab huma maħmuġin, kien ta’ moħqrija fil-konfront tal-attriċi.

Il-Qorti tirrileva wkoll, illi l-konvenut allega li martu wettqet adulterju, iżda naqas li jressaq l-inqas prova dwar dan. Illi huwa assodat fil-ġurisprudenza tagħna illi meta wieħed mill-konjuġi jakkuża, jallega, jew jaddebita relazzjonijiet extra-maritali, una volta imbagħad dawn ma jiġux ippruvati lanqas permezz ta’ xi ndizji preċiżi u konkordanti, dan jikkostitwixxi ingurja gravi, li anke waħedha tagħti lok għas-separazzjoni.¹¹

⁹ Deciża mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fis-16 ta’ Diċembru 1949.

¹⁰ Deciża mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fit-22 ta’ Frar 1961.

¹¹ Fis-sentenza Vella Marthese pro. et noe. vs. Vella George, deciża mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fit-28 ta’ Frar, 2003, (Ċitazzjoni Numru. 2466/1996/1PS), il-Qorti ċċitat is-segwent i sentenzi: Sarah Formosa vs. Harry Formosa, Appell Ċivili, 6 ta’ Ġunju 1969; Dr. Victor Randon vs. Josephine

L-attriċi wkoll m'hjiex bla ħtija. Il-fatt li kienet titlob lill-konvenut il-flus biex ikollha x'taqsam miegħu, juri li hija ma żżewġithux b'imħabba u rispetta lejha, iżda anke tenut kont tad-differenza kbira fl-età tal-partijiet, l-iskopijiet ulterjuri tagħha x'aktarx illi kienu l-istabbilita` materjali kif ukoll il-permanenza tagħha f'Malta u ċ-ċittadinanza Ewropeja. Il-Qorti hija tal-fehma illi, li tidhol għaż-żwieġ biex tinqeda bil-parti l-oħra għal motivi ulterjuri, huwa wkoll aġir sevizzjuż u kwindi kundannabbli.

Minkejja dan, il-Qorti m'hijiex tal-fehma li t-tluq tagħha mid-dar tagħha kien ingust, tenut kont li l-konvenut kien qiegħed jaħqarha bi kliemu u wkoll li hu stess kien iħeġġiġha biex tmur lura pajjiżha. Illi għalhekk filwaqt illi l-attriċi wkoll hija ħatja ta' sevizzi u ngurji gravi fil-konfront ta' żewġha, ma tistax tinstab ħatja t'abbandun kif stipulat fil-liġi Maltija.

Il-Qorti għalhekk wara li rat il-provi kollha esebiti, fil-waqt li hija tal-fehma li ma g'ewx sodisfaċentement ippruvati l-estremi tal-adulterju u tal-abbandun, hija xorta waħda konvinta sal-grad rikjest mil-liġi li ż-żwieġ bejn il-partijiet tkisser irremedjabbilment u konsegwentement hemm lok għall-pronunzja tas-separazzjoni personali bejn il-partijiet ai termini tal-Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili, bil-partijiet li rrendew ruħhom ħatja ta' ingurji gravi u moħqrija (sevizzi) fil-konfront ta' xulxin.

2. Dwar l-applikazzjoni tal-effetti tal-Artikoli 48 u 51 tal-Kodiċi Ċivili

Permezz tat-tielet talba tagħha, l-attriċi talbet illi dina l-Onorabbli Qorti tapplika fil-konfront tal-konvenut l-effetti kollha jew *in parte* tal-Artikoli 48 u 51 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut huwa tal-fehma illi l-Qorti għandha tirriġetta din it-talba u billi l-ħtija għas-separazzjoni hija tal-attriċi, allura l-Qorti għandha tapplika l-effetti tal-istess Artikoli fil-konfront tal-istess attriċi u mhux tiegħu.

Kif diġa ntqal fl-ewwel parti ta' din is-sentenza illi trattat ir-responsabilita` tat-tkissir taż-żwieġ, iż-żwieġ bejn il-partijiet konjuġi

---

Randon, Appell Ċivili, 19 ta' Novembru 1976; Doris Mizzi vs. Mario Mizzi, Appell, 19 ta' Mejju 2000;

B sfaxxa għal ħtijiet imputabbli liż-żewġ partijiet illi rrendew ruħhom ħatja ta' sevizzi u ngurji gravi fil-konfront ta' xulxin.

Dawn it-tortijiet imputabbli lill-partijiet huma komminati fl-Artikolu 40 u għalhekk il-Qorti għandha d-diskrezzjoni, ai termini tal-Artikoli 51 u 52 tal-Kodiċi Ċivili, jekk tapplikax id-dekadenzi stipulati fl-Artikoli 48 et seq. Dana b'differenza mill-każ meta l-firda personali tkun motivata mill-abbandun u l-adulterju, fejn il-konsegwenzi huma mandatorji u jridu jiġu applikati dejjem mill-Qorti fil-konfront tal-konvenut/a, ai termini tal-istess Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili.

L-Artikolu 48 jistipula: **48. (1) Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 titef -**

(a) il-jeddijiet imsemmijin fl-artikoli 631, 633, 825, 826 u 827¹²;

(b) dak kollu li tkun kisbet mill-parti l-oħra b'donazzjoni bi ħsieb taż-żwieġ, jew waqt iż-żwieġ, jew taħt titolu ieħor gratuwitu;

(ċ) kull jedd ta' parti miż-żwieġ għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra wara data stabbilita mill-qorti bħala d-data meta l-parti għandha tkun kunsidrata li minnha tkun ħatja tal-firda. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu biex jiġi determinat jekk akkwist ikunx sar l-aktar bil-ħidma ta' waħda mill-partijiet fiż-żwieġ, għandhom jitqiesu l-kontributi b'kull mod taż-żewġ partijiet skont l-artikolu 3;

(d) il-jedd li iġġiegħel lill-parti l-oħra, f'kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ.

Il-Qorti hija tal-fehma illi għandha tapplika fil-konfront taż-żewġ partijiet l-effetti tad-dispożizzjonijiet kollha appena ċċitati u tistabilixxi id-data tal-31 ta' Diċembru 2008, li hija d-data meta l-partijiet l-aħħar ikkoabitaw flimkien b'mod regolari, bħala d-data minn meta l-partijiet kienu ħatja tal-firda.

3. Dwar il-Manteniment

L-attriċi fit-tieni talba tagħha, qiegħda titlob manteniment għaliha skond il-bżonnijiet tagħha u l-mezzi u d-dħul ta' żewġha. Il-konvenut

---

¹² L-artikolu 631 u 633 jirrigwardaw id-drittijiet ta' suċċessjoni bejn il-konjuġi filwaqt illi l-artikoli 825, 826 u 827 ġew imħassra bl-Att XVIII tal-2004.

oppona t-talba tal-attriċi għall-manteniment, tenut kont li hija impjegata u dejjem sostniet lilha nnifisha anke wara li telqet mill-Gżejjer Maltin.

Il-partijiet jaqblu illi kemm damu miżżewġin, l-attriċi kienet taħdem bħala *room attendant*. Il-konvenut kien jaħdem mal-Ministeru tas-Saħħa, Anzjani u Kura fil-Komunita`. Sal-preżenti, x'aktarx li huwa rtirat jew wasal biex jirtira.

Dwar din it-talba tar-rikorrenti, jiġi rilevat illi bl-applikazzjoni tal-Artikolu 48(1)(d), fil-konfront tal-attriċi, il-Qorti ddikjarat illi l-attriċi tilfet il-jedd tagħha li iġġiegħel lill-parti l-oħra, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ. Illi konsegwentement it-talba tal-attriċi sabiex titħallas il-manteniment mingħand il-konvenut qed tiġi respinta.

4. Dwar it-Terminazzjoni u d-Divizjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti

Il-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet ma fiha ebda assi għajr id-dar matrimonjali konsistenti f'appartament bl-indirizz 36, GT Court Block D, Flat 7, Triq Jean de la Vallette, San Pawl il-Baħar, li fih jgħix il-konvenut.

Il-konvenut miġjub in subizzjoni¹³ ikkonferma illi l-fond inxtara fit-18 ta' Diċembru 2008 meta l-partijiet kienu miżżewġin. Xtrawh bl-affarijiet ta' ġewwa għall-prezz ta' Lm40,000. Ħadu self mill-Bank of Valletta p.l.c. u sal-2011 kien għad baqa' dejn ta' €16,000 li kien qed iħallas mill-paga tiegħu mensilment bir-rata ta' €165. L-attriċi min-naħa tagħha¹⁴ tgħid illi l-appartament xtrawh fis-sena 2004 għall-prezz ta' Lm31,000 inkluż l-għamara. Biex setgħu jixtruh ħadu self ta' Lm40,000.

F'seduta oħra¹⁵, l-konvenut ikkonferma illi l-appartament xtrawh b'kollox għas-somma ta' Lm40,000 li kienu jikkonsistu f'Lm30,000 għall-qoxra u Lm10,000 għall-mobbli. Ikkonferma illi ħadu self ta' Lm10,000 mill-Bank biex setgħu jixtru l-appartament. Huwa spjega illi "*Nispijega illi dan il-post konna xtrajnieh jiena u marti fiż-żwieġ*

¹³ Fis-seduta tad-9 ta' Ġunju 2011 miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju Dr. Fransina Abela, fol. 26

¹⁴ Fl-affidavit tagħha, fol. 41

¹⁵ Fis-seduta tas-7 ta' Marzu 2013 miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju Dr. Nadia Vella, fol. 145

izda l-flus biex jitħallas il-post li kienu cash kienu ġejjin mill-wirt tal-ġenituri tiegħi. Nispjega illi jiena kont nieħu ħsieb il-ġenituri tiegħi meta kienu anzjani u dan peress li jiena kont ġuvni. Oħti kienet tieħu ħsiebhom filgħodu u jiena nieħu ħsiebhom wara s-sagħtejn u minħabba f'dan il-ġenituri tiegħi kienu għażlu li jħallu d-dar matrimonjali tagħhom b'wirt lili u l'oħti u kien minn dan il-flus li jiena stajt nixtri sussegwentament id-dar matrimonjali. Rigward is-self nispjega li dan is-self qiegħed jitħallas mill-paga tiegħi."

Effettivament jirriżulta illi l-partijiet ħadu self *Home Loan* mingħand Bank of Valletta p.l.c. fis-17 ta' Diċembru 2004. Dan kien jammonta għal Lm10,000¹⁶.

Fl-istess jum, irriżulta illi sar żbank mill-kont tal-konvenut miżmum mal-Bank of Valletta p.l.c. innumerat 40010377440¹⁷ tas-somma ta' Lm27,000. Iktar kmieni fis-sena, kien sar depożitu fl-istess kont ta' Lm30,043.92 minn "24 x 7 Valletta Fund Managment".

Is-self jitħallas permezz ta' *standing order* mill-kont tal-konvenut innumerat 40010377440¹⁸ bir-rata ta' Lm72, illum ekwivalenti għal €164.88 fix-xahar. Sa Diċembru 2012, is-self kellu żbilanċ ta' €13,207.34.

Il-Perit imqabbad *ex parte* mill-partijiet b'mod kongunt, cioe il-Perit Arkitett Mario Cassar, wara li aċċeda fuq il-post, stmah bil-prezz tas-suq ta' **€105,000**¹⁹ meta kkonsidra l-lok, it-tip, id-daqs u l-finitura tal-post.

Il-partijiet vetturi m'għandhomx²⁰ u lanqas xi assi oħra.

Rigward kontijiet bankarji, oltre dawk tas-self, ma jirriżultax li hemm xi kontijiet bankarji b'xi depożiti sinifikattivi fihom.

Il-Qorti tikkonkludi illi d-dar matrimonjali giet mixtrija fiż-żwieġ u li għalhekk tappartjeni liż-żewġ partijiet flimkien. Dana izda ma jfissirx

---

¹⁶ Dokument BOV 5, fol. 135

¹⁷ Dokument BOV2, fol. 79

¹⁸ Dokument BOV2, fol. 68 et seq.

¹⁹ Rapport tal-Perit Arkitett Mario Cassar huwa esebit fol. 184.

²⁰ Xhieda tal-konvenut in sub-żzzjoni fis-seduta tad-9 ta' Ġunju 2011 miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju Dr.

Fransina Abela, fol. 26 u korraborata mix-xhieda ta' Stephen Cachia, rappreżentant ta' Transport Malta fis-seduta tat-23 ta' Jannar 2013 miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju Dr. Nadia Vella, fol.

50

illi awtomatikament l-istess dar tiġi mibjugħa fis-suq bir-rikavat jinqasam ugwalmart bejn il-partijiet, kif jippretendi l-attur nomine²¹. Dana stante illi l-Qorti hija tal-fehma illi ġie ppruvat sal-grad rikjest mil-liġi, u cioe sal-grad tal-probabbli, illi d-dar matrimonjali inxtrat fil-bicca l-kbira minn fondi parafernali tal-konvenut u li għalhekk il-konvenut irnexxielu jegħleb il-preżunzjoni legali li toħroġ mil-liġi u rnexxielu jipprova li huwa għandu kreditu kontra l-komunjoni tal-akkwisti.

Minkejja li setgħu inġiebu provi aħjar mill-konvenut, il-Qorti hija tal-fehma illi d-dokumenti bankarji illi jinsabu in atti huma sodisfaċenti sabiex jipprovaw il-verżjoni mogħtija mill-konvenut u cioe illi huwa ħallas minn fondi parafernali tiegħu is-somma ta' Lm30,000 għax-xiri tal-fond in kwistjoni, filwaqt illi ir-rimanenti tħallsu bis-self mogħti mill-Bank of Valletta.

Min-naħa tagħha, l-attriċi filwaqt illi sserraħ fuq il-preżunzjoni legali, ma ressqet ebda provi sabiex tispjega minn fejn inġiebu it-tletin elf Lira Maltija meħtieġa għax-xiri tal-fond. Il-Qorti ma tħossx li l-partijiet setgħu faddlu din is-somma f'sentejn u nofs żwieġ meta l-introjt tagħhom huwa wieħed baxx. Is-somma ta' Lm30,000 Maltin lanqas setgħu qalgħuhom fi żmien sentejn u nofs, wisq inqas ifaddluhom, meta tikkunsidra li dawn kellhom bżonn ukoll il-flus għall-għixien tagħhom.

Illi kif diġa ġie spjegat, il-Qorti ddikjarat il-31 ta' Diċembru 2008 bħala d-data meta spiċċat il-konvivenza tal-partijiet u d-data meta l-partijiet tilfu l-jedd għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra. Illi għalhekk il-Qorti qiegħda tqis illi l-pagamenti tas-self gravanti l-istess propjeta tħallas minn fondi komuni tal-partijiet għal erba snin u cioe minn Diċembru 2004 sa Diċembru 2008. Kull pagament wara din id-data qiegħed jitqies illi sar mill-konvenut waħdu u mhux mill-komunjoni.

Hija wkoll il-fehma tal-Qorti illi ladarba l-konvenut baqa' jgħix fl-istess fond, filwaqt illi l-attriċi m'għandha l-ebda nteress fih stante li lanqas tgħix hawn Malta, l-istess fond għandu jiġi assenjat in toto lill-konvenut li min-naħa tiegħu iħallas lill-attriċi s-sehem tagħha mill-imsemmi fond.

---

²¹ Nota ta' sottomissjonijiet tiegħu ippreżentata fil-11 t'Awwissu 2017, fol. 213

Kwindi l-Qorti tikkonsidra illi sehem l-attriċi mill-istess fond ilaħħaq is-somma ta' **disat'elef, tmien mija, disgħa u sittin Ewro u ħamsa u sittin ċenteżmu** (€9,869.65). Dan qed jiġi kkalkolat kif ġej:

Valur tal-appartament: €105,000 naqqas
Prezz Mixtri : €93,174,94 (Lm40,000) li allura jwassal għal
Awment fil-Valur: €11,825.06

ŽID

Pagamenti mill-komunjoni tal-akkwisti: 48 xahar bir-rata ta' €164.88
= €7,914.24

Flimkien €11,825,06 + €7,914,24 = €19,739.30
Aqsam bejn żewġ partijiet: €19,739,30 ÷ 2 = €9,869.65

Għaldaqstant bis-saħħa tal-preżenti, l-Qorti qiegħda tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti sal-lum eżistenti bejn il-partijiet konjuġi B u tassenjaha kif ġej:

1. Tassenja lill-konvenut il-fond sħiħ li sal-lum huwa meqjus id-dar matrimonjali u cioe l-appartament bl-indirizz: 36, GT Court Block D, Flat 7, Triq Jean de la Vallette, San Pawl il-Baħar,
2. Tassenja lill-konvenut kull ammont dovut lil Bank of Valletta p.l.c. emanenti minn kontjiet kongunti bejn il-partijiet partikolarment is-self fil-kont kongunt innumerat erbgħa zero zero wieħed tlieta tmienja sebgħa ħamsa tmienja sitta tmienja (4001387586-8).
3. Tordna lill-konvenut iħallas lill-attriċi s-somma ta' disat'elef, tmien mija, disgħa u sittin Ewro u ħamsa u sittin ċenteżmu (€9,869.65), rappreżentanti sehemha mill-komunjoni tal-akkwisti.
4. Tassenja lil kull parti l-kontijiet bankarji, credit cards u faċilitajiet bankarji intestati f'isimha;

DEĊIDE

Għalhekk, għar-raġunijiet kollha suesposti, l-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

[1] Tilqa' l-ewwel talba tar-rikorrenti limitatament billi tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-partijiet konjuġi B, iżda bi ħtjiet ta' sevizzi u ngurji gravi imputabbli liż-żewġ partijiet, li huma awtorizzati jgħixu separatament;

[2] Tiċċhad it-tieni talba tar-rikorrenti;

[3] Tilqa' t-tielet talba tar-rikorrenti b'dana illi tapplika fil-konfront tal-konvenut l-effetti tad-dispożizzjonijiet kollha tal-Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili u tistabilixxi id-data tal-31 ta' Diċembru 2008 bħala d-data minn meta l-konvenut kien ħati tal-firda; tuża d-diskrezzjoni tagħha ai termini tal-Artikolu 52 tal-Kodiċi Ċivili biex tapplika fil-konfront tal-attriċi l-effetti tad-dispożizzjonijiet kollha tal-Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili u tistabilixxi id-data tal-31 ta' Diċembru 2008 bħala d-data minn meta l-attriċi kienet ħatja tal-firda;

[4] Tilqa' r-raba' talba tar-rikorrenti billi tittermina l-komunjoni tal-akkwisti sal-lum eżistenti bejn il-partijiet konjuġi B u tassenjaha kif ġej:

1. Tassenja lill-konvenut il-fond sħiħ li sal-lum huwa meqjus id-dar matrimonjali u cioe l-appartament bl-indirizz: 36, GT Court Block D, Flat 7, Triq Jean de la Vallette, San Pawl il-Baħar,
2. Tassenja lill-konvenut kull ammont dovut lil Bank of Valletta p.l.c. emanenti minn kontjiet kongunti bejn il-partijiet partikolarment is-self fil-kont kongunt innumerat erbgħa zero zero wieħed tlieta tmienja sebgħa ħamsa tmienja sitta tmienja (4001387586-8).
3. Tordna lill-konvenut iħallas lill-attriċi s-somma ta' disat'elef, tmien mija, disgħa u sittin Ewro u ħamsa u sittin ċenteżmu (€9,869.65), rappreżentanti sehemha mill-komunjoni tal-akkwisti, bl-imgħax legali jiddekorri b'effett minn għoxrin (20) jum mill-preżenti, sad-data tal-pagament effettiv.
4. Tassenja lil kull parti l-kontijiet bankarji, credit cards u faċilitajiet bankarji intestati f'isimha;

[5] Tilqa' l-ħames talba;

Bl-ispejjeż ikunu sopportati miż-żewġ partijiet b'mod ugwali.